

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pataki Norbert András Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Pataki Norbert András pártfogó ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, az Országos Bírósági Hivatal Elnöki titkárság Jogi Képviseleti Osztály (1363 Budapest, Pf. 24., ügyintéző: dr. Böke Katalin titkár) által képviselt Fővárosi Törvényszék (1055 Budapest, Markó utca 27.) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Balassagyarmati Törvényszék 2013. február 21. napján meghozott, 2.P.20.403/2012/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes azzal, miszerint azt a valós tény, hogy a felperessel szemben a Fővárosi Bíróságon indult büntetőeljárás ... napján tartott tárgyalását a felperes egészségi állapota miatt a bíróság félbeszakította, abban a hamis színben tüntette fel, hogy rosszulletének okát a felperes saját maga idézte elő, megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes nem vagyoni kártérítési igényének elbírálása körében az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítja.

A részítelet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 7.500 forint perköltséget.

Megállapította, hogy a kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) bekezdését, 76. §-át, 78. § (1), (2) bekezdéseit, 81. §-át.

Abból indult ki, hogy a felperes emberi méltósága és becsülete megsértésének megállapításához az alperesi közlésnek olyan tartalmat kell hordoznia, mely a hallgatóságban valamely negatív értékítélet kialakítását eredményezheti.

Megítélése szerint az I. rendű alperes tájékoztatása tényszerű volt, és a lefolytatott tanúbizonyítás is azt támasztotta alá, hogy a felperes sem vitatta azt, miszerint a tájékoztatás az orvosi közlésnek

megfelelt. Az I. rendű alperesnek kötelezettsége volt, hogy a tárgyalás további érdemi intézkedés nélküli elhalasztásának okát megadja. Olyan információt nem közölt, amely a felperesi tárgyaláson jelenlévők előtt ismeretlen volt, mivel a cukorbetegség tényéről ismeretekkel rendelkeztek. A „sem megerősíteni, sem cáfolni nem tudja” közlés semleges információ, amely sem pozitív, sem negatív tartalmú következtetés levonására nem alkalmas, ezért ezen közléssel az emberi méltóság és becsület nem sérülhetett a felperes esetében.

Kitért arra, hogy kizárólag az I. és II. rendű alperesek magatartását vizsgálhatta a perben, azt azonban nem, hogy az I. rendű alperesi közlés eredményeként milyen tartalmú cikkek jelentek meg a sajtóban.

A jóhírnév megsértésével összefüggésben kiemelte, hogy az I. rendű alperes szigorúan az orvosi tájékoztatás tartalmára szorítkozott, és ezt a felperes sem vitatta. Ennek eredményeként az I. rendű alperest valótlán tényállítás nem terhelte, és valós tény sem tüntetett fel hamis színben.

A magántitok megsértése tekintetében azt fejtette ki, hogy a büntetőeljárás során a vádlottal kapcsolatban felmerült ok, amely a tárgyalás elhalasztását eredményezi, nem minősül magántitoknak, és annak az eljárásjog alapján tárgyalási jegyzőkönyvben való rögzítése nem minősül jogosulatlan nyilvánosságra hozatalnak még akkor sem, ha ez a sajtó jelenlétében történik. A cél ugyanis ekkor nem a nyilvánosságra hozatal, hanem a tárgyalás elnapolásának okszerű és tényszerű indokolása. Megítélése szerint nyilvánosságra hozatal az I. rendű alperes részéről objektíve nem valósulhatott meg.

Tekintettel arra, hogy a felperes keresetének jogalapja hiányzott, a felperes nem vagyoni kártérítési igényét nem érintette.

A perköltség viseléséről a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb tárgyalásra, és újabb határozat hozatalára utasítását indítványozta.

Álláspontja szerint kulcsmomentuma az ügynek az, hogy az orvos milyen tartalmú telefonos tájékoztatást adott az I. rendű alperesnek. Ezt kell összevetni az I. rendű alperes által a tárgyaláson adott tájékoztatással, majd pedig levonni azokat a következtetéseket, hogy ez az utóbbi tájékoztatás mennyiben tér el az orvos által közöltektől. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a bizonyítási indítványának, amely ... bv. alezredes orvos tanúkénti meghallgatására vonatkozott. Nevezett felettes orvosa annak a ..., aki a vizsgálatát ténylegesen elvégezte. Utóbbi nem emlékezett arra, miszerint az I. rendű alperessel az adott napon beszélt, de az nem zárható ki, hogy a felettes orvos emlékezne az esetre, ezért tanúkénti meghallgatása szükséges. ... tanúkénti meghallgatását alapvetően a vizsgálatot végző orvos nyilatkozatának ellenőriztetése miatt kívánta. Hivatkozott arra, hogy a meghallgatott orvos tanú a vércukorszint miatti rosszullét legalább három okát megjelölte, ezért nem zárható ki, hogy az I. rendű alperessel folytatott beszélgetése során valamennyit felsorolta, nem pedig csak azt az egyet, amelyet a tanácselnök közölt.

Álláspontja szerint a bizonyítási eljárás alapján a magántitok sérelmét bizonyosan meg kellett volna állapítania az elsőfokú bíróságnak. Ennek alátámasztásául arra hivatkozott, hogy hozzájárulását követően a bv. intézet zárt borítékban küldte meg az egészségügyi adatait az eljáró elsőfokú bíróságnak. A magántitok nyilvánosságra hozatala megtörtént, és ebben a körben hivatkozott az Info tv. fogalommeghatározására is. Álláspontja szerint az eljáró bírónak az volt a célja, hogy a tárgyaláson nyilvánosságra hozza az általa közölteket. A jegyzőkönyvben rögzítés a nyilvánosságra

hozatal következménye és nem oka. Az egészségügyi személyes adatát pedig az I. rendű alperes a szükséges mértéket meghaladóan tette közzé. Arra is hivatkozott, hogy a büntetőeljárás során kérelmezte az egészségi állapotára vonatkozó eljárásrész zárt tárgyaláson való folytatását, de erre nem kapott módot.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés részben alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a jóhírnév megsértésének megállapítása tekintetében nem osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, ezért határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta. A jogsértés miatt érvényesített polgári jogi igény elbírálása miatt az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a felperes nem vagyoni kártérítési igényének elbírálása körében az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalásra és újabb határozat hozatalára utasította.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése szerint, a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.

A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

Elsősorban azt emeli ki a másodfokú bíróság, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során, az állapotaival kapcsolatos jegyzőkönyvi tartalom tekintetében kizárólag azt a részt kifogásolta ami az inzulin beadásával volt kapcsolatos.

Figyelembe kellett venni a felperesi keresetének elbírálásakor, hogy a felperes keresetével érintett, az inzulin beadásával kapcsolatos információ az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Info tv.) 3. § 3. pontjának b) pontja szerint különleges adatnak minősül, mint amely az egészségi állapotra vonatkozik.

Az Info tv. 5. § (1) bekezdésének c) pontja alapján az ilyen jellegű adatok esetében az érintett írásbeli hozzájárulásán túlmenően akkor kezelhető, ha törvény ezt közérdeken alapuló célból elrendeli.

Mivel a felperes írásbeli hozzájáruló nyilatkozata ebben az esetben hiányzott, ezért azt kellett vizsgálni, hogy volt-e olyan törvényi előírás, amely az adatkezelést közérdeken alapuló célból elrendelte. Mivel ez a típusú adatkezelés büntetőeljárás keretében történt, elsősorban a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) szabályait kellett vizsgálnia a bíróságnak. A Be. a 250. § (3) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a jegyzőkönyvnek áttekinthetően kell tartalmaznia a bírósági eljárás menetének és minden lényeges alakulásának leírását akként, hogy nyomon lehessen követni az eljárási szabályok megtartását is.

Ebből a szabályból alapvetően következtethető, hogy fel kell tüntetni minden olyan eseményt, amely a tárgyalás folytatásának akadályát képezte. Helyesen járt el ezért a büntető bíróság, amikor a jegyzőkönyvben rögzítette, illetőleg a jelenlevőket tájékoztatta arról, hogy a felperest az egészségi állapota miatt a bíróságra már nem szállítják vissza, ezért a tárgyalásnak akadálya van, és azt félbe kell szakítani.

A felperes által sérelmezett jegyzőkönyvi tartalom a felperes állapotának okára vonatkozott. Ezért szükséges volt vizsgálni azt, hogy a felperes állapotának oka olyan szükséges és elengedhetetlen információ, mint amelyet a büntető bíróságnak rögzítenie kell. Különösképp vizsgálni kellett az olyan okot, amelynek kialakulásában a felperes szerepet játszhatott. Ilyen tartalmú szabályt a Be. 69. § (2) bekezdésében tartalmaz, mely szerint ha a terhelt, a védő, a tanú, vagy a szakértő önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetőleg az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, a következő kihallgatásra, illetve eljárási kötelezettségének teljesítése érdekében a terhelt elővezetése rendelhető el, a tanú rendbírsággal sújtható, vagy elővezetése rendelhető el, a védő és a szakértő rendbírsággal sújtható. Az okozott költség megtérítésére a felsoroltakat kötelezni kell.

Ebből az következik, hogy amennyiben a terhelt saját maga idézi elő az olyan állapotát, amely miatt nincs kihallgatásra kész állapotban, akkor a tárgyalás félbeszakításával járó költségekre mindenképpen kötelezni kell. Ilyen szempontból tehát a Be. szabályai alapján van jelentősége annak, hogy a felperes beadta-e magának a szokásos napi inzultint, vagy sem. Az adott tárgyalásra a büntető bíróság jelentős számú tanút idézett, akiknek a meghallgatását a következő tárgyalási napokra kellett halasztani.

Ennek megfelelően helyes volt, hogy a büntető ügyben eljáró bíró információt szerzett a felperes állapota kialakulásának okáról. Az ok kialakulására nézve - a sérelmezett jegyzőkönyvi tartalom szerint - azonban pontos ismeretek nem álltak rendelkezésre. Ennek az oknak, különösen akkor ha az bizonytalan, a jegyzőkönyvben való rögzítése, valamint a tárgyalás nyilvánosságával való közlése szükségtelen és indokolatlan, és az Info tv. 5. § (1) bekezdésének c) pontja szerinti, közérdeken alapuló céllal nem indokolható. Az ilyen jellegű információk esetében elegendő ezeknek az iratok közötti rögzítése (pl. hivatalos feljegyzésként), a későbbi esetleg pontosabb adatok megalapozásához, illetve a szükséges eljárásjogi következmények levonásához.

A felperes által sérelmezett közlés lényegi tartalma annak a lehetőségnek a közzététele volt, mely szerint lehetséges, hogy a felperes nem adta be magának az inzultint. Az információszerzés pontos tartalmára nem lehetett következtetni, éppen a bizonytalanságra utaló kitétel miatt. A tárgyalás félbeszakítása előtti tájékoztatás, annak első kézből származó jellege különös hangsúlyt adott a közlés azon részének, miszerint lehetséges, hogy a felperes nem adta be az inzultint. Az elsőfokú eljárásban meghallgatott orvos tanú nyilatkozata szerint azonban a felperesnél tapasztalt állapot nem csak ilyen okból állhatott elő. A másodfokú bíróság a felperesi fellebbezésben foglaltakkal ellentétben szükségtelennek ítélte az orvos felettesének meghallgatását, mivel attól érdemi eredmény nem volt várható, ha a vizsgálatot közvetlenül végző személy már nem emlékezett a konkrét vizsgálatra.

A felperes állapotával kapcsolatosan kizárólag az volt bizonyos, hogy a vércukorszintje eredményezte a rosszullétét és e miatt nem volt tárgyalásra alkalmas állapotban. A bizonytalan ismeret közlése azonban ennek olyan színezetet adott, hogy a felperes saját maga okozta ezt az állapotát. A felperest ez a közlés úgy láttatja, mint aki a nagy nyilvánosság előtt zajló eljárást, illetve annak egy tárgyalási napját ellehetetleníteni igyekszik, és céljának elérésére érdekében saját egészségi állapotát is kockáztatni képes. Ez a felperes megítélésre nézve sértő, ezért a másodfokú bíróság a Ptk. 78. § (2) bekezdése alapján azt állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevét.

Helyesen döntött azonban az elsőfokú bíróság amikor a felperesnek az emberi méltóság és magántitok megsértése miatti igényeit elutasította.

Az alperesi magatartás eredményeként a felperest nem érte különös megaláztatás és emberi mivolta sem kérdőjeleződött meg semmilyen vonatkozásban, ezért az emberi méltóság megsértésének megállapítására nem kerülhetett sor.

A magántitok megsértését alapvetően logikai okból nem lehetett megállapítani. A felperes a fentebb kifejtettek szerint arra hivatkozott, hogy az alperesi közlés a valóságot hamis színben tünteti fel. Ennek alapján nem létező körülmény eltitkolása nem lehetséges, illetve ez ilyen védelmet nem élvezhet. Visszaútal a másodfokú bíróság arra, hogy a felperes keresetében nem az alperesi közlés egészét, hanem annak csak egy részét tett kifogás tárgyává.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben, a felperes keresetének jogsértés megállapításával kapcsolatos részével nem értett egyet, ezért a Pp. 213. § (2) bekezdése szerinti részítéletével állapította meg a jogsértés tényét.

Az elsőfokú bíróság az eltérő álláspontja miatt a jogsértés további keresetbeli következményét nem érintette, és abban a másodfokú bíróság sem foglalhatott állást, mivel ezzel az elbírálást egyfokúvá tette volna, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részben a Pp. 252. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróságnak a részben megismételt eljárásban a felperes nem vagyoni kárigényéről kell határoznia. A rendelkezésre álló bizonyítékok, illetve a felajánlott bizonyítás alapján azt kell megállapítania és mérlegelnie, hogy a megállapított jogsértés miatt a felperesnek keletkezett-e olyan nem vagyoni sérelme, melyre tekintettel a nem vagyoni kártérítés jogkövetkezményének alkalmazása szükséges. Amennyiben a felperes nem vagyoni sérelmének megállapítása mellett foglal állást, a kereseti kérelem korlátai között meg kell határoznia a nem vagyoni kártérítés mértékét.

A másodfokú bíróság részperköltséget nem állapított meg.

Budapest, 2015. január 29.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke - eladó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

bíró

Dr. Pusztai Anita s.k.

A kiadmány hitelül:
tisztviselő